

כללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), תשס"ו-2006

משפט פרטי וכלכלה – מסחר – הגבלים עסקיים

תוכן ענינים

2	Go	הגדרות	סעיף 1
3	Go	תחולה על אדם קשור	סעיף 2
3	Go	חישוב חלקם של צדדים	סעיף 3
3	Go	אי תחולת פטורי הסוג על סוגים מסוימים של כבילות	סעיף 4
4	Go	תנאי לתחולת פטור על שיתוף פעולה במכרז	סעיף 5
4	Go	אי תחולת הפטור על הסכם הכולל כבילות אחרות	סעיף 6
4	Go	אי פיצול פטורים	סעיף 7
4	Go	פרשנות תנאי שענינו נתח שוק	סעיף 8
5	Go	כתב ראיה	סעיף 9
5	Go	תוקף	סעיף 10

כללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), תשס"ו-2006*

בתוקף סמכותי לפי סעיף 15א לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ובאישור הוועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מתקנה הוראות והגדרות כלליות אלה, אשר יחולו על כללי ההגבלים העסקיים הקובעים פטורי סוג (להלן – כללי פטור סוג), אלא אם כן נקבע אחרת:

1. בכללי פטור סוג יחולו הגדרות אלה:

"אדם קשור" – כל אחד מאלה:

(1) אדם השולט בצד להסכם, תאגיד הנשלט על ידי צד להסכם וכל תאגיד הנשלט בידי מי מהם;

(2) בעל מונופולין בשוק המוצר של ההסכם או בשוק מוצר משיק, המחזיק ביותר מעשרים אחוזים של זכות בתאגיד שהוא צד להסכם או במי שקשור לצד להסכם כאמור בפסקה (1), וכן בעל מונופולין כאמור שהוא תאגיד, שצד להסכם או מי שקשור לצד להסכם כאמור בפסקה (1), מחזיק ביותר מעשרים אחוזים של זכות בו;

"במישרין או בעקיפין" – לרבות בכל אחד מאלה:

(1) באמצעות שלוח או נאמן;

(2) יחד עם אחר בשיתוף פעולה לפי הסכם;

(3) באמצעות זכויות המוקנות לפי הסכם;

(4) באמצעות החזקה או רכישה בידי קרוב, חברת נאמנות או חברת רישומים;

"החזקה" – במישרין או בעקיפין; בלי לגרוע מכלליות האמור, יראו אדם כמי שמחזיק בעצמו, במישרין, בכל החזקותיו של אדם הקשור לו;

"הממונה" – הממונה על הגבלים עסקיים;

"הסדר" – בין במפורש ובין מכללא, בין בכתב ובין בעל פה או בהתנהגות, בין אם הוא מתחייב על פי דין ובין אם לאו;

"הסכם" – לרבות הסדר;

"זכות בתאגיד" – כל אחת מאלה:

(1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה;

(2) זכות להצביע באסיפה הכללית של חברה או באורגן מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או זכות להורות כיצד להצביע באסיפה כללית או באורגן כאמור;

(3) זכות למנות דירקטור או מנהל כללי, ובתאגיד שאינו חברה – זכות למנות בעלי תפקידים דומים; לענין זה יראו את מי שמינה דירקטור או מנהל כללי או בעל תפקיד דומה כבעל הזכות למנותו;

(4) זכות להשתתף ברווחי התאגיד;

(5) זכות לחלוק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו;

(6) כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפסקאות (1) עד (5), אף אם תוארה שונה;

"טובין" – לרבות שירותים ולרבות זכויות;

"טובין תחליפיים" – הקבוצה המצומצמת של טובין שהם תחליפים ישירים ומשמעותיים בעיני הצרכן, לרבות בהיבט הגאוגרפי;

"מונופולין" – בין שקיומו הוכרז לפי החוק ובין שלא הוכרז;

"מתחרה" – מתחרה בפועל או מתחרה בכוח, במישרין או בעקיפין; בלי לגרוע מכלליות

* פורסמו ק"ת תשס"ו מס' 6483 מיום 11.5.2006 עמ' 786.

ת"ט ק"ת תשס"ו מס' 6488 מיום 31.5.2006 עמ' 828.

תקנו ק"ת תשע"א מס' 6987 מיום 23.3.2011 עמ' 850 – כללים תשע"א-2011.

האמור, יראו כמתחרה מי שייצר, שיווק או מכר טובין תחליפיים במועד כלשהו במהלך שתי השנים שקדמו להסכם;

"מתחרה בכוח" – אחד מאלה:

(1) מי שמסוגל לייצר טובין תחליפיים או לספקם, באופן מידי, שלא על ידי רכישת פעילות קיימת של ייצור או שיווק;

(2) מי שגילה דעתו, בביצוע הכנות לייצור או להספקה של טובין תחליפיים או בדרך אחרת, כי בכוונתו להתחיל בייצור או בהספקה כאמור במועד קרוב, או מי שסביר שיעשה כן;

"מתחרה בפועל" – מתחרה שאינו מתחרה בכוח;

"קרוב" – בן משפחה כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

"שוק מוצר" – קבוצת הטובין התחליפיים; נקבעה לשוק מוצר הגדרה בפסק דין של בית הדין להגבלים עסקיים או בערעור עליו, או בהחלטה של הממונה או בערר עליה, תהא זו חזקה כי היא הגדרת שוק המוצר לענין כללי פטור סוג;

"שוקי מוצר משיקים" – שוקי מוצר שהטובין המיוצרים באחד מהם משמשים תשומה בייצורם או בשיווקם של טובין מן השוק האחר, וכן שוקי מוצר שהטובין המיוצרים בהם – מטבעם או לפי תנאי מסחר מקובלים – מיוצרים, משווקים או מופצים יחד או שהם מוצרים משלימים;

"שליטה" – היכולת לכוון, במישרין או בעקיפין, פעילותו של תאגיד; בלי לגרוע מכלליות האמור, חזקה על אדם שהוא בעל שליטה בתאגיד –

(1) אם הוא מחזיק ביותר ממחצית הזכות להצביע באסיפה הכללית של חברה או באורגן מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או מהזכות למנות דירקטורים בחברה או מהזכות למנות בעלי תפקידים דומים בתאגיד שאינו חברה;

(2) אם הוא מחזיק בזכות למנות בו מנהל כללי;

(3) אם הוא מחזיק ביותר משלושים אחוזים מזכות בתאגיד, ואין אדם אחר המחזיק יותר ממחצית מאותה זכות;

(4) אם הוא מחזיק ביכולת למנוע קבלת החלטה עסקית מהותית בתאגיד, זולת אם יכולת זו נובעת מהסכם בדבר הלוואה שנתן תאגיד בנקאי במהלך עסקיו הרגילים, או אם היכולת למנוע קבלת החלטות ניתנה לצורך הגנת מיעוט מקובלת בתאגיד; וכן חזקה על אדם הנהנה בנאמנות שהוא בעל שליטה בנכסיה, למעט אם הוא מחזיק ביחידה בקרן נאמנות שחל עליה חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994.

2. הגבלה או תנאי החלים מכוח כללי פטור סוג על צד להסכם יחולו גם על אדם הקשור לצד כאמור, ויראו אי-עמידה בהגבלה או בתנאי כאמור של אדם קשור או יחד עמו, כאי-עמידה בהם של הצד שאליו הוא קשור.

תחולה על אדם קשור

3. בחישוב חלקם של צדדים להסכם בשוק מוצר, לענין כללי פטור סוג, יובא בחשבון גם חלקם באותו שוק מוצר של אחרים שיש להם עם מי מהצדדים הסכמים זהים או דומים להסכם נושא פטור הסוג; לענין זה, "הסכמים דומים" – הסכמים הכוללים כבילות דומות הנוגעות לאותו שוק מוצר, לרבות הסכמים מהסוג שלגביו הותקן פטור הסוג אף אם אין מתקיימים בהם כל תנאי אותו פטור, והסכמים שמהותם דומה.

חישוב חלקם של צדדים

4. (א) זולת אם נאמר אחרת בכללי פטור סוג, לא יחול פטור סוג על הסכם בין מתחרים שעיקר ענינו או עיקר תוצאתו תיאום התנהגות באחד או יותר מאלה:

אי-תחולת פטורי הסוג על סוגים מסוימים של כבילות

(1) המחירים שיידרשו, יוצאו או ישולמו, לרבות הנחה שתוצע או שתניתן, או הרווח שיופק;

(2) הגבלת הכמות, האיכות או המגוון של הנכסים או השירותים שצד להסדר יציע, יספק או ירכוש;

(3) חלוקת השוק, כולו או חלקו, לפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו, לפי מקום העיסוק, לפי מועד העיסוק, לפי סוג הנכס או השירות שיסופקו או שיירכשו או

לפי איכותם, או לפי אמת מידה אחרת;

(4) הימנעות מאספקת נכס או שירות, או מרכישתם, על ידי צד להסדר, לרבות הימנעות מהגשת הצעות על ידו להספקה או לרכישה כאמור.

(ב) לענין סעיף זה –

"מתחרים" – מי שהתקיימה ביניהם תחרות כלשהי בפועל בסמוך לפני ההתקשרות בהסכם ביניהם, וכן מי שההסכם ביניהם מנע תחרות כאמור; התקיימה או נמנעה תחרות כאמור, לא תישמע הטענה כי הצדדים אינם מתחרים משום שאין הם פועלים באותו שוק מוצר על פי הגדרת שוק המוצר שבו פועל מי מהם;

"הסכם בין מתחרים" – הסכם ששניים לפחות מהצדדים לו הם מתחרים.

5. פטור סוג לא יחול על הסכם שענינו הגשה או אי-הגשה של הצעה במכרז או פרט כלשהו בתוכן ההצעה, למעט הסכם שענינו הגשת הצעה משותפת במכרז ודבר שיתוף הפעולה צוין בה במפורש.

תנאי לתחולת פטור על שיתוף פעולה במכרז

6. זולת אם נאמר אחרת בכללי פטור סוג, רשאי אדם להסתמך על פטור סוג רק אם כל הכבילות שבהסכם, שאינן פטורות מכוח אותו פטור סוג, אושרו לפי החוק.

אי-תחולת הפטור על הסכם הכולל כבילות אחרות

7. זולת אם נאמר אחרת בכללי פטור סוג, רשאי אדם להסתמך ביחס לאותו הסכם על פטורי סוג שונים רק אם התקיימו כל התנאים של כל פטור סוג שהוא מסתמך עליו.

אי-פיצול פטורים

8. (א) נקבע בכללי פטור סוג תנאי שענינו נתח שוק, יחול התנאי במועד כריתת ההסכם ובכל עת לאחר מכן, זולת אם נאמר אחרת בפטור הסוג.

פרשנות תנאי שענינו נתח שוק

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) עמד נתח השוק של הצדדים בתנאי שנקבע לענין זה בכללי פטור סוג בעת כריתת ההסכם, אך חרג במהלך תקופת ההסכם בשיעור שאינו עולה על 10% מעבר לשיעור הקבוע באותם כללי פטור סוג, יראו את הצדדים כעומדים בתנאי האמור לתקופה של 5 שנים מעת החריגה;

כללים תשע"א-2011

(2) עמד נתח השוק של הצדדים בתנאים שנקבעו לענין זה בכללי פטור סוג בעת כריתת ההסכם, אך חרג במהלך תקופת ההסכם בשיעור העולה על 10% מעבר לשיעור הקבוע באותם כללי פטור סוג, יראו את הצדדים כעומדים בתנאי האמור לתקופה שבין מועד החריגה לבין המועד שבו ניתנה החלטת הממונה בבקשת פטור שהגישו הצדדים או החלטת אב בית הדין להגבלים עסקיים בבקשת היתר זמני שהגישו הצדדים, ובלבד שנתקיימו שניים אלה:

כללים תשע"א-2011

(א) החריגה אירעה באופן מהיר ובלתי צפוי;

(ב) הצדדים הגישו את הבקשה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל בהתאם לסעיף 14 לחוק או את הבקשות לאישור בית הדין להגבלים עסקיים בהתאם לסעיף 7 לחוק ולהיתר זמני לפי סעיף 13 לחוק מיד בסמוך למועד שבו החריגה נתגלתה או היתה צריכה להתגלות להם.

מיום 23.3.2011

כללים תשע"א-2011

ק"ת תשע"א מס' 6987 מיום 23.3.2011 עמ' 850

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) עמד נתח השוק של הצדדים בתנאי שנקבע לענין זה בכללי פטור סוג בעת כריתת ההסכם, אך חרג במהלך תקופת ההסכם בשיעור שאינו עולה על 10% מעבר לשיעור הקבוע באותם כללי פטור סוג, יראו את הצדדים כעומדים בתנאי האמור לתקופה של 5 שנים מעת החריגה;

(2) עמד נתח השוק של הצדדים בתנאים שנקבעו לענין זה בכללי פטור סוג בעת כריתת ההסכם, אך חרג במהלך תקופת ההסכם בשיעור העולה על 10% מעבר לשיעור הקבוע באותם כללי פטור סוג, יראו את הצדדים כעומדים בתנאי האמור לתקופה שבין מועד החריגה לבין המועד שבו ניתנה החלטת הממונה בבקשת פטור שהגישו הצדדים או החלטת אב בית הדין להגבלים עסקיים בבקשת היתר זמני שהגישו הצדדים, ובלבד שנתקיימו שניים אלה:

(א) החריגה אירעה באופן מהיר ובלתי צפוי;

(ב) הצדדים הגישו את הבקשה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל בהתאם לסעיף 14 לחוק או את הבקשות לאישור בית הדין להגבלים עסקיים בהתאם לסעיף 7 לחוק ולהיתר זמני לפי סעיף 13 לחוק מיד בסמוך למועד שבו החריגה נתגלתה או היתה צריכה להתגלות להם.

כתב ראייה

9. אם לא נאמר אחרת בפטור סוג –

- (1) נעשה הסכם בעל-פה – חזקה כי אין מתקיימים בו התנאים שנקבעו בכללי פטור סוג;
- (2) נעשה הסכם בכתב והוארך בעל-פה – יראו אותו, לתקופה שבה הוארך, כהסכם שנעשה בכתב.

10. תוקף כללים אלה עד יום ה' באדר ב' התשע"ו (15 במרס 2016).

תוקף
ת"ט תשס"ו-2006
כללים תשע"א-2011

מיום 11.5.2006

ת"ט תשס"ו-2006

ק"ת תשס"ו מס' 6488 מיום 31.5.2006 עמ' 828

10. תוקף כללים אלה מיום י"ט באדר ב' התשע"א (25 במרס 2011) תוקף כללים אלה עד יום י"ט באדר ב' התשכ"א (25 במרס 2011).

מיום 23.3.2011

כללים תשע"א-2011

ק"ת תשע"א מס' 6987 מיום 23.3.2011 עמ' 850

10. תוקף כללים אלה עד יום י"ט באדר ב' התשכ"א (25 במרס 2011) ה' באדר ב' התשע"ו (15 במרס 2016).

רונית קן
הממונה על הגבלים עסקיים

כ"ט באדר התשס"ו (29 במרס 2006)

נתאשר.

אהוד אולמרט
שר התעשייה המסחר והתעסוקה